

PSP2015 kurs 9, Psykoterapi - metoder och tillämpning 18 högskolepoäng

Kurs 9 består av tre olika delkurser, 9:1 Psykologiskt behandlingsarbete utifrån psykodynamisk psykoteraeutisk inriktning, 9:2 Psykologiskt behandlingsarbete utifrån kognitiv beteendeterapeutisk inriktning och 9:3 Fallstudiemetodik inom psykoterapin. Den utvärderas i sin helhet på termin 10 vilket gör att en del undervisningsmoment ligger 3-4 terminer bakåt i tiden när skattningen genomförs. Detta kan påverka studenternas uppfattning av innehållet och värdering av momentet.Handledningen utvärderas separat efter avslutat delkurs.

Utvärderingen av kurs 9 avser de som tog examen ht22 (n=29) och vt23 (n=30). Utvärderingen genomfördes digitalt i Sunet i samband med undervisning. Nedan följer en sammanfattning av kursutvärderingen. Värdena i parantes avser medelvärden.

Sammanfattning av utvärderingen av kurs 9 ht22 och vt23

Utvärderingarna av kursen i sin helhet var positiva. På frågan om relevans för psykologyrket låg skattningarna mycket högt (4.9 - 4.8). Frågan om kursen hade tydliga mål skattades relativt högt (3.8 - 3.9) likaså kursens struktur (3.8 - 3.6) och förutsättningar att integrera kunskaper i ett större perspektiv (3.9 - 4.2). Studenterna ansåg att kursen i hög grad hade stimulerat till kunskapssökande (4.2 - 4.2) och uppmuntrat till självständigt tänkande (4.4 - 4.4). Kursen hade enligt studenterna i mycket hög grad gett nya kunskaper, perspektiv och insikter (4.6 - 4.7).

Kommentarer - *Positiva* - seminarieserien var givande, att få läsa båda inriktningarna, bra struktur, att få träffa klienter, handledningen. *Förbättringsområden* - Fallstudiemetodiken upplevdes som stressigt, otydlig kravnivå, för omfattande för hp, bristande kunskap i kvalitativa metoder. Önskemål om att få träffa fler klienter, fördjupningsseminarierna är utspridda och kommer sent.

De inledande seminarieserierna skattades båda mycket högt, KBT (4.6 - 4.2) och PDT (5.0 - 4.8) vilket överensstämmer med tidigare terminer. Vanliga kommentarer i de separata utvärderingarna som genomförs i direkt anslutning till att seminarieserien avslutas **KBT** "*Jag har aldrig lärt mig så mycket på så kort tid. Flera sådana moment.*" "*Det har hela tiden funnits en tydlighet om vad som förväntas av mig.*" "*Innehållet har varit relevant. Övningarna har varit lärorika och roliga.*"

PDT *Jag har utvecklats av seminarieserien. Kunskapen och läsningen har gjorts tillgänglig och levande tack vare upplägget. Bra att vi fick rollspela och diskutera. Fokuset på att GÖRA var hjälpsamt. Effektivt för inläringen att skriva ner reflektioner dagen innan seminariet, baserat på litteraturen. Tror aldrig att någon delkurs lärt mig så mycket och tagit till mig så mycket litteratur utan att det finns en examinerande tenta till kursen.*

Fördjupningsseminarier som löper längs med kursen, skattades i båda kursgrupperna med en spridning mellan 2.4 och 4.4. Lägst skattning fick fallanalysseminariet och högst skattning seminarium om mentalisering.

Litteraturen skattades med en spridning mellan 2.5 och 4.7 där McLeods bok *Case Study Research in Counselling and Psychotherapy*, (2.5 - 2.7) och Magnusson E. & Marecek J. *Genus och kultur i psykologi - teorier och tillämpningar* (3.0 - 2.8) fick lägst skattningar och Kennerlys bok *Cognitive behaviour therapy* (4.7 - 4.2) och Bergstens bok *Affektfokuserad psykodynamisk psykoterapi* (4.6 - 4.6) fick högst skattningar. Utvärderingen överensstämmer med föregående kursgrupper.

Vad gäller det handledda klientarbetet så låg skattningarna genomgående högt och studenterna tyckte att det handledda klientarbetet och handledningen hade stor betydelse för deras lärande (4.7 - 4.4).

Studenterna var mycket nöjda med att få tillämpa både KBT och PDT (4.9 – 4.7). Så många som 14 studenter ht22 och 11 vt23 lyfte fram hur viktigt det var att få lära sig både KBT och PDT och några menade att det var en av anledningarna till att studenter söker sig till psykologprogrammet i Lund.

”Mycket nöjd! En av anledningarna till att jag valde att läsa PSP i Lund. Visst är den en bredd på be kostnad av fördjupning, men jag skulle inte välja annorlunda om jag fick chansen. Är glad att ha me d mig bred förståelse för klienter, kunskap och förståelse för framtida kollegor, insikt om olika meto der likheter och respektive metods inneboende svagheter. Övervägande positivt och som sagt - ser de t fortfarande som en av styrkorna med psykologprogrammet i Lund”

”Fått en bred bild av både PDT och KBT och testa på både har varit kul och givande”

Utbildningsterapins betydelse för lärandet skattades högt ht22 (4.6) men något lägre vt23 (3.8). De kommentarer som framkom var att det var dyrt och att det bra att vi har höjt bidraget och sänkt antalet timmar.

Samtliga skattningar av i vilken utsträckning kursen gett förutsättningar att nå målen för kursen låg mellan 3.7 och 4.7 för både ht22 och vt23 vilket ligger i nivå med tidigare kursgrupper. Det mål som gav lägst skattning var ”visa förmåga att självständigt tillämpa gällande lagar för yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område”. En orsak till att målet kring lagar ligger lite lägre kan vara att juridikkursen ligger rätt tidigt på programmet så de har inte den färskt i minnet. På kurs 9 har vi ingen undervisning i juridik men inför ht23 kommer jag att stärka informationen om olika viktiga lagar de har att följa till både studenter och handledare.

Eget engagemang (4.6 – 4.4) och egen aktivitet (4.3 – 4.3) skattades högt och högre än föregående kursgrupper som hade mer av kursen via Zoom. De flesta lägger i snitt 8 h/vecka.

I vilken utsträckning intersektionalitet har vävts in i olika moment varierade i båda kursgrupperna. Mellan 42 % och 86 % svarade ja och seminarieriet PDT fick flest ja svar vilket beror på att de vävt in Malin Fors bok om *Makt och Psykoterapi* i undervisning om PDT och det har fallit väl ut. Frågan hur vi kan stärka detta även i KBT seminarierna och handledning fortsätter lärarlaget att arbeta med.

Genomströmning

Ht 2020 började 39 studenter på termin 7 kurs 9 och ht 2022 examinerades 31 studenter. Vt 2021 började 34 studenter kurs 9 på termin 7 och vårterminen 2023 kommer 41 studenter på termin 10 att examinerades. Detta visar på förflyttningar mellan kursgrupper när studenter tar studieuppehåll.

Kursens utformning

Kursen är utspridd över fyra terminer för att underlätta möjligheten att erbjuda studenter två terapiinriktningar; att läsa både KBT och PDT vilket som tidigare nämnt skattades högt av studenterna och så har det sett ut under många terminer. Hälften av studenterna börjar med delkurs 9:1 PDT inriktning och den andra hälften med 9:2 KBT inriktning. Att fördela tiden jämnt mellan inriktningarna blev kritiserat av utomstående sakkunniga vid senaste utvärderingen av programmet. Lärarlaget var dock enade i att detta var ett bra upplägg på en generalistutbildning och studenternas skattningar stärker det perspektivet ytterligare. Parallellt löper kurs 9:3 som är en vetenskaplig kurs, vilken syftar till att ge studenterna kunskaper om psykoterapiforskning utifrån fallstudiemetodik. Kurs 9:3 innehåller ett antal föreläsningar på termin 7 och 8 samt examinerande seminarier i grupp på termin 9. Studenterna har svårt att avsätta tid till den kursen och tycker att den kläms in mellan andra kurser. Den anses också för omfattande för 2 hp. Det fanns flera negativa kommentarer i båda

kursgrupperna om delkursen och så har det sett ut även i tidigare utvärderingar. Vi har nyligen bytt delkursansvarig och gått igenom behov av förtydliganden så vi hoppas det ska leda till förbättringar. Det finns också tankar på att ta bort delkursen och ersätta den med andra aktiviteter. Lärarlaget och kursansvariga diskuterar hur vi bäst kan fylla de 2 hp.

Handledning sker varje vecka och bedrivs i grupper om 3-4 studenter av en erfaren legitimerad psykoterapeut med särskild handledarutbildning. Handledningen ses som mycket värdefull och speciell av studenterna vilket gör att de ofta har höga förväntningar på vad handledningen ska ge och hur arbetet ska bedrivas i handledningen. Handledningen bedrivs delvis på olika sätt i de olika inriktningarna och övergången från en metod till en annan kan vara svår för studenterna och ibland även för handledarna. Vi har ett seminarium som ska underlätta bytet men det kan behövas mer inslag av vad som är gemensamt i de båda metoderna och vad som är metodspecifikt. Kanske kan förändringen av delkurs 9.3 användas till detta?

Kursens utformning är anpassad till övriga kurser genom att handledning och klientarbete är förlagt på särskilda veckodagar för de olika kursgrupperna utifrån ett rullande schema. Dessa dagar är undervisningsfria för övriga kurser vilket följs utan större problem. När krock uppstår sker detta i dialog med kursansvarig. För studenterna på Kompletteringsutbildningen kan detta skapa problem då de har individuella scheman och därmed inte en undervisningsfri dag, vilket gör att det oftare krockar.

Handledningen för komplettander ställer särskilda krav på handledaren utifrån språkproblem och kulturskillnader och handledare anser att det tar extra tid i anspråk, vilket det delvis är kompenserat för. Det har dock upplevts som berikande att ha komplettander i handledningsgruppen då de har bidragit med olika erfarenheter.

Samordning och progression i relation till andra kurser

Kursen ges på avancerad nivå och ligger i slutet av programmet vilket ger god förberedelse inför psykologyrket och en möjlighet att förvärva viktiga teoretiska kunskaper före de tillämpade momenten. Tillämpningen av tidigare förvärvade kunskaper ges i två metodinriktningar vilket ger en bred kompetens i psykologiskt behandlingsarbete även om det blir på bekostnad av en högre grad av specialisering i en metod. Två tillämpade metodinriktningar speglar också innehållet i tidigare kurser och ger en möjlighet till progression. Det som kan saknas är hur den tillämpade metoden som studenterna tränas i ska kunna anpassas till olika vårdkontexter. Det kan handla om format eller längd på terapisesionerna eller behandlingen.

Examination

Handledarna arbetar delvis på olika sätt vilket kan skapa frustration hos studenterna. Båda inriktningarna ger lika mycket poäng men krav och tidsåtgång kan variera och många studenter lägger mer tid i KBT. Bedömning av studentens färdigheter görs utifrån filmat material vid varje handledningstillfälle. En gång per termin görs bedömningen utifrån filmat material av en hel session och feedback ges individuellt. Samtliga KBT handledare använder standardiserade utvärderingsinstrument för att bedöma om studenten lär sig de delar som ska ingå i kursen, PDT handledare bedömer färdigheter på ett mindre mätbart sätt vilket är en del som skulle kunna utvecklas.

Det är svårt att bedöma färdigheter och handledare är oftare generösa i sina bedömningar än återhållsamma, d v s det är lättare att godkänna en student än att underkänna. Examinatorn fattar det avgörande beslutet men måste i relativt stor utsträckning förlita sig på handledarens bedömning vilket ibland är svårt.

Utmaningar

En av utmaningarna på kursen är rekrytering av psykoterapihandledare. För att möta denna utmaning startade vt22 en handledarutbildning som har lagt en grund för rekryteringen av nya handledare. Hösten 2023 startar en handledarutbildning vilket ytterligare stärker kollegiet. Anställningsform och samverkan med psykoterapeutprogrammet är andra viktiga utmaningar för att säkerställa behovet av personal. Det är dock viktigt att få kontinuitet i personalstaben för att få en samstämmighet i handledarkollegiet.

En annan är att göra rättssäkra bedömningar av studenternas färdigheter vilket är något vi diskuterar kontinuerligt i handledarkollegiet.

Det är också en utmaning att säkerställa att studenterna har kunskap om vilka lagar som styr arbetet på mottagningen och vad de ansvarar för.

Psykoterapimottagningen har upphandlat ett nytt journalsystem som ska implementeras och vara i fullt bruk ht23 vilket är en utmaning som tar mycket tid i anspråk. Detta kommer dock att underlätta och förbättra arbetet på mottagningen för både studenter och handledare och ansvariga.

Lund 230515

Catharina Strid
Kursansvarig och examinator Kurs 9
Verksamhetschef Psykoterapimottagningen